

Pohod pred novim letom od Štefana do Galaksije

Naš zadnji pohod pred novim letom se je pričel s čudovitim sončnim in zelo hladnim jutrom. Z avtobusom smo se odpeljali od Galaksije, s postanki pri MC in Cik-u, do gostilne Mišič v Štefanu pri Trebnjem, kjer je bilo izhodišče našega pohoda. Vodnik na našem pohodu je bil Ciril, ki nam je na kratko predstavil potek našega pohoda.

Vas Štefan je največje naselje v središču krajevne skupnosti Štefan in leži na nadmorski višini 278 m. V krajevni skupnosti se nahaja najzahodnejši priključek mesta Trebnje na avtocesto, ob Temenici pa vodomerna postaja Rožni vrh. Ob Temenici je poplavna ravnica z mokrotnimi travniki, na okoliških gričkih so njive, nad njimi pa gozd.

Od gostilne nas je pot vodila do obrobja vasi, kjer stoji cerkev svetega Štefana, ki se prvič omenja leta 1526. Srednjeveški značaj je ohranila v arhitekturi prezbiterija s talnim podzidkom in zazidanim gotsko šilastim oknom, na zunanjem delu so ostanki baročne arhitekturne poslikave, za vogelnike ladje pa so porabljeni rimski kamni. Ladja je ravnostropna, glavni oltar iz leta 1868 pa je izdelek Alojza Koširja. Cerkev je obrnjena proti zahodu. Zvonik je visok 27 metrov. V bližini so bili odkriti ostanki zidov naselbine iz rimskega časa, najverjetneje Praetoriuma Latobicoruma.

Bizancijev popis cerkva in kapel na Kranjskem iz leta 1581 omenja v Štefanu tudi cerkev sv. Bernarda. Danes o tej cerkvi ni nobenega sledu in se ne ve, kje je stala.

Cerkev Sv. Štefan

Po ogledu zunanosti cerkve nas je pot vodila skozi naselje Rožni vrh do Studenca (krajevna skupnost Trebnje). **Studenec** je gručasta vasica severovzhodno od Trebnjega na terasi nad dolino Temenice. Valovit gričevnat svet se proti vzhodu spušča v mokrotno dolino z več izviri in travniki, njive pa se razprostirajo v Čemplovcih in Na hribu ter po okoliških položnih pobočjih. V najvišjih legah so mešani gozdovi Gorenjšček in Hrib, sredi vasi pa je izvir studenca, ki je bil v preteklosti vir pitne vode. Kraj so v 14. stoletju naselili nemški kolonisti in ga zaradi obilnih izvirov imenovali Brunndorf, ki se je skozi leta preoblikovalo v staro ljudsko ime Prudof.

Po kratkem oddihu smo pot nadaljevali skozi gozd do vasi in krajevne skupnosti Račje selo. Račje selo je obcestno naselje, na jugu je gozdnati Majcnov hrib, na zahodu nižji Hrib, v vzhodju katerega so njive, na vrhu pa gozd. Poleg Hriba je grič s cerkvijo svetega Florijana, ki je *zavetnik pred zlobo, nesrečami in požari*. Cerkev je bila zgrajena v prvi polovici 17. stoletja in je naslednica starejše cerkve, ki se prvič omenja leta 1526. Dolga je 19,6 metra. Zvonik je visok 30 metrov. Ob vsaki strani zvonika je prislonska lopa, ki je služila kot zunanji oltarij. Med vojno so Nemci v cerkev streljali s topovi. Glavni oltar iz leta 1676 je Plumbergovo delo, glavni kip svetega Florijana delo Borisa Kalina, križev pot iz leta 1843 pa je Langusov. V zvoniku je zvon ljubljanskega livarja Lienharta iz leta 1655.

Na griču pri cerkvi je bil čudovit razgled na Primskovo, Bajturn, Zaplaz, Kum, vinsko gorico Trnič ..., zato smo tu naredili nekoliko daljši postanek z okrepčilom iz lastnih nahrbtnikov.

Cerkev svetega Florijana

Po počitku smo pot nadaljevali proti naselju Blato.

Blato je strnjeno naselje na rahlo dvignjenem svetu pod Blaškim hribom (370 m) v povirju potoka Zajke in Vejarja, ki je ime dobilo po blatni ozki poti, ki je v preteklosti potekala sredi vasi. Pod vasjo se nahajajo velike količine kvalitetne gline, ki so jo kmetje pred 100 in več leti kopali na svojih travnikih in izdelovali opeko za svoje potrebe, pa tudi za prodajo. Dejavnost se je po prvi svetovni vojni razširila z izdelavo opeke v tovarni, ki je po drugi svetovni vojni s proizvodnjo prenehala. Od leta 1974 do 1985 so proizvajali tudi keramične ploščice. *Po sanaciji glinokopa propadle industrije keramičnih ploščic iz Račjega je nastal ribnik BLATO.*

Ribnik obsega 1,2 ha, v njem pa so različne ciprinidne vrste: največ je **krapov**, sledijo jim **linji**, **ploščiči in smuč**i. Ribnik in njegova okolica sta izredno lepo urejena, za kar vzorno skrbijo ribiči – člani Ribiške družine Novo mesto.

Ob ribniku je urejen rekreacijski in piknik prostor z obnovljenim toplarjem Florijanom – kozolcem dvojnikom iz leta 1902 pod katerim je shranjena etnološka zbirka. V tem muzeju, z izvirnimi starimi predmeti, lahko spoznamo nekaj zgodovine teh krajev.

Na drugi strani glinastega področja je barjanski teren, kjer se pozibavaš kot v zibelki, šota pa sega tako globoko, da so se po ustnem izročilu v to močvirje pogreznili turški osvajalci. Dokaz za to so na teh travnikih najdene konjske podkve, ki so manjše kot jih imajo običajni konji, ena izmed njih pa krasi tudi toplar Florijan.

Od tu smo pot nadaljevali do romskega naselja Vejar, ki je trenutno eno najboljših komunalno opremljenih naselij v trebanjski občini. V zadnjih letih sta občina in država (ta je prispevala levji delež) vanj investirali poldrugi milijon evrov in imajo elektriko, vodo, kanalizacijo, čistilno napravo, javno razsvetlavo ter asfaltirano cesto. Od leta 2009 imajo tam tudi vrtec. V letu 2016 je Občina Trebnje na robu naselja Vejar [zasadila njivo krompirja, ki je bogato obrodila](#). Naslednje leto pa so njivo ogradili in jo spremenili v vrtove, ki so jih razdelili petindvajsetim družinam. Žal smo na poti skozi naselje videli, da v letošnjem letu te družine niso prav vzorno skrbele za vrtove, saj skoraj na vseh raste trava.

Na koncu romskega naselja nas je pot ponovno vodila skozi gozd do krajevne skupnosti Trebnje, skozi vas Gorenje Medvedje selo do Galaksije, kjer nas je po obilnem kosilu obiskal še Božiček s svojo snežinko in nas po svoji dobri stari navadi vse obdaril. Vsi skupaj smo si zaželeli še vesele praznične dni, veliko zdravja, sreče, zadovoljstva in uspehov v prihajajočem letu ter tako zaključili še en prijeten dan našega druženja.

Trebnje, dne 12.12.2018

Stanka Dolenšek